

20 ОКТОМВРИ – СВЕТОВЕН ДЕН ЗА ИНФОРМИРАНОСТ ЗА АФАЗИЯ

НАУЧЕН ЕКИП

📄 **Проект:** "Повишаване на информираността за значението на логопедичната терапия при инсулт и афазия: научен и практически подход"

Фонд „Научни изследвания“ на Софийския университет
„Св. Климент Охридски“

Договор №: 80-10-169/04.06.2025 г.

- Проф. д-р Катерина Щерева
- Доц. д-р Елена Бояджиева-Делева
- Доц. д-р Явор Грънчаров
- ас. д-р Емануела Щика
- Андреа Божилова

МАЩАБЪТ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО

2М

Американци с афазия
Само в САЩ около 2 милиона
души живеят с афазия в момента

180 000

Нови случаи годишно
Всяка година около 180 000
придобиват афазия вследствие
на инсулт или травма

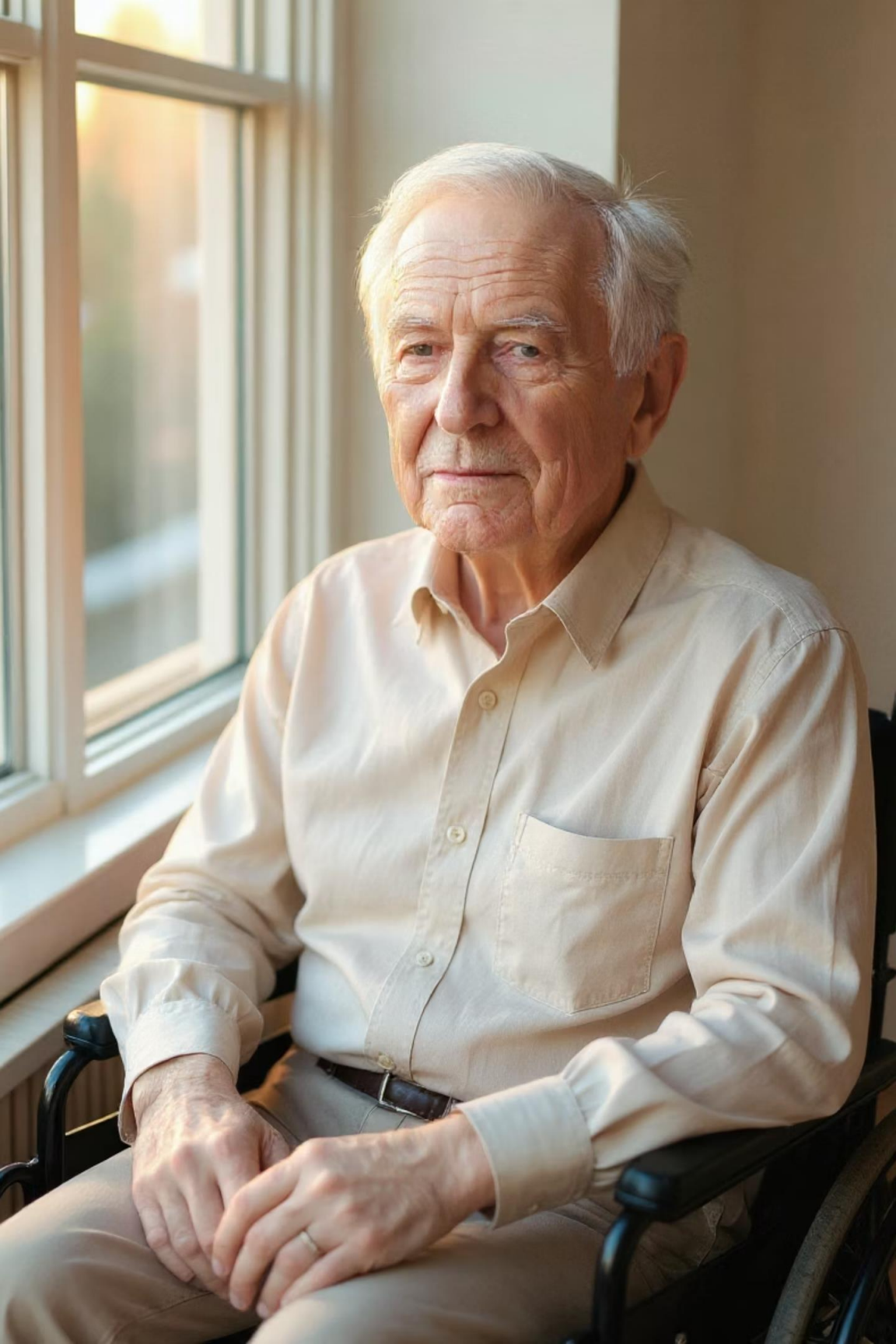
30%

Европа - инсулти
От преживелите исхемичен
инсулт в Европа около 30%
развиват афазия

15 000

България годишно
Приблизително 15 000
български граждани се
сблъскват с афазия всяка година

Афазията представлява едно от най-значимите и в същото време най-недооценяваните комуникативно-езикови нарушения в клиничната практика. Тя засяга способността на човека да разбира, изразява, чете или пише в резултат на увреда на мозъчните структури.

ОТВЪД СТАТИСТИКАТА: ЧОВЕШКИТЕ ЛИЦА НА АФАЗИЯТА

Статистиката не може да предаде човешката страна на проблема. Тя не показва тишината, която настъпва, когато думите изчезнат; нито безпомощния поглед на близките, които не знаят как да помогнат; нито търпението и професионалната устойчивост на логопеда, който всеки ден изгражда отново пътя към комуникацията.

01

Случай 1: Стефана

76-годишна жена с постинсултна моторна афазия

02

Случай 2: Коко

23-годишен младеж с афазия след черепно-мозъчна травма

03

Случай 3: Камен

54-годишен архитект с първична прогресивна афазия

Всеки от тези случаи ще бъде разгледан в три перспективи: какво вижда лекарят, какво преживява семейството и какво разпознава логопедът като специалист.

СЛУЧАЙ 1: СТЕФАНА – АФАЗИЯ СЛЕД ИНСУЛТ

Профил на пациента

- 76-годишна бивша учителка по литература
- Активен социален живот, любов към четенето
- Ишемичен инсулт в басейна на лявата средна мозъчна артерия
- Дясностранна хемиплегия и изразена моторна афазия

Какво вижда лекарят

"Пациентката е в стабилно общо състояние, запазено съзнание, липсва спонтанна реч, наблюдават се автоматизми и ехолалии." Фокус върху стабилизиране на виталните функции и профилактика на усложненията.

Какво вижда семейството

"Очите ѝ бяха същите, но думите ги нямаше." Разрив в общуването, промяна в характера, загуба на идентичност чрез загуба на езика. Емоционална цена на афазията.

Какво вижда логопедът

BDAE Severity Level 2 – тежка експресивна афазия. Фокус върху стимулиране на автоматизираната реч, активиране на именуването, обучение на семейството за подкрепящо общуване.

СЛУЧАЙ 2: КОКО – АФАЗИЯ СЛЕД ТРАВМА

Профил на пациента

- 23-годишен студент по компютърни науки
- Активен, социален; любопитен характер
- Тежко пътнотранспортно произшествие
- Черепно-мозъчна травма с фронтотемпорални лезии
- Частична моторна афазия с елементи на динамична афазия

Медицинска перспектива

"Посттравматичен фронтотемпорален хематом, лезия в зоната на Брока, запазени когнитивни функции." Добра прогноза поради младата възраст и невронната пластичност.

Логопедична перспектива

Потенциал за възстановяване чрез активиране на речевата инициатива, комбиниране на реч с жест и писане, използване на технологичните интереси като терапевтичен ресурс.

Семейна перспектива

"Той ме гледа и знам, че знае какво иска да каже, но думите не излизат." Парадокс – синът е тук, но сякаш отсъства.

1

2

3

СЛУЧАЙ 3: КАМЕН – ПЪРВИЧНА ПРОГРЕСИВНА АФАЗИЯ

Клиничен профил

- 54-годишен архитект, полиглот
- Семантичен вариант на РРА
- Атрофия в лявата предна темпорална област
- Постепенно разрушаване на семантичните мрежи

Прогресия на симптомите

1. Затруднения при абстрактни теми
2. Забравяне на имена на предмети
3. Замяна с "онова", "това"
4. Загуба на значението на думите

"Той все още ме гледа с любов, но вече не знам какво разбира, когато му говоря." – съпругата на Камен

При прогресивните афазии човекът е физически присъстващ, но постепенно изчезва зад езиковата мъгла. Логопедичната цел се измества от възстановяване към поддържане и адаптация чрез алтернативни средства за комуникация.

РОЛЯТА НА ЛОГОПЕДА: ОТВЪД ТРАДИЦИОННАТА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

Медиатор

Свързва пациента, семейството и медицинския екип, осигурявайки комуникационен мост между различните перспективи и нужди.

Хуманист

Съчетава клиничната точност с хуманната перспектива, виждайки човека зад диагнозата и емоциите зад симптомите.

Пазител на комуникацията

Последният професионалист, който може да чуе гласа на пациента дори когато думите го напускат, поддържайки човешката свързаност.

Нашият проект "Повишаване на информираността за значението на логопедичната терапия при инсулт и афазия" има за цел да обедини научното знание и практическото приложение в българската реалност.

СТРУКТУРА НА ПРЕДСТАВЯНЕТО

Европейски и световни виждания

Анализ на съвременните
тенденции за ролята на логопеда
в мултидисциплинарния екип при
терапията на афазия. Сравнение с
българската нормативна рамка и
професионална подготовка.

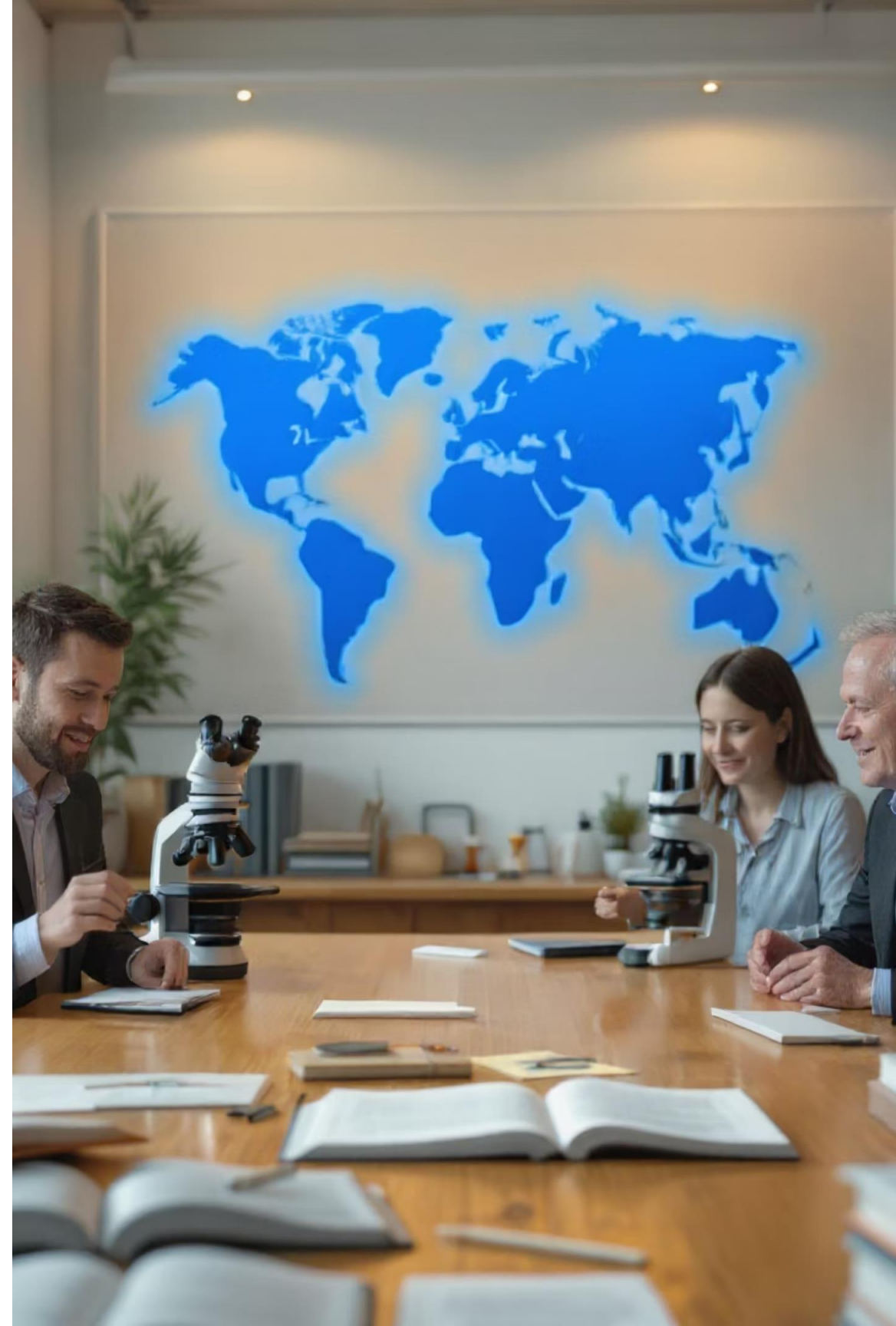
Обучителни ресурси

Връзки към международни програми за самоподготовка, практически
насочени материали и интерактивна карта на доверените логопеди в
България.

Тристранно проучване

Първо по рода си изследване в
България, обединяващо
перспективите на
лекари/невролози, семейства на
пациенти и самите логопеди за
достъп, подкрепа и
компетентност.

ЗАЕДНО ЗА ПО-ДОБРО БЪДЕЩЕ

20 октомври – Световният ден за информираност за афазията – е повод да обединим усилията си за по-видима роля на логопеда в живота на хората. Нашата мисия е да превърнем научното знание в практическа подкрепа, статистиката – в човешки истории, а диагнозите – в надежда за възстановяване.

Информираност

Повишаване на осведомеността за афазията сред здравните специалисти и обществото

Достъпност

Осигуряване на по-лесен и прозрачен достъп до качествена логопедична помощ

Развитие

Подкрепа за професионалното развитие на логопедите в областта на афазиологията